

Okul Kayg?s? Ölçe?i-Ö?retmen Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Kayg?s? Ölçe?i-Ö?retmen Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27549>

Özet

Okul Kayg?s? Ölçe?i-Ö?retmen Formu, Hakan Sar?çam ve K. Çetinta? taraf?ndan 2015 y?l?nda Türkçeye uyarlanm?? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ilkokul ö?rencilerinin okul ortam?nda ya?ad?klar? kayg? düzeylerini ö?retmen de?erlendirmeleri yoluyla belirlemek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, 16 maddeden olu?makta olup, yap?sal olarak iki alt boyuta ayr?lmaktadır: **Genel Kayg?** ve **Sosyal Kayg?**. Yap?lan geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in Türkçe kültürüne uygun ve psikometrik aç?dan sa?lam bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Okul Kayg?s?, Ö?retmen Formu, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, ?lkokul Ö?rencileri, Genel Kayg?, Sosyal Kayg?.

Yazarlar

Hakan Sar?çam, K. Çetinta?

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ilkokul düzeyindeki ö?rencilerin okul ortam?na yönelik geli?tirdikleri kayg? tepkilerinin yo?unlu?unu ve türünü (genel veya sosyal) belirlemektir. Ölçek, ö?rencilerin öz bildirimi yerine, onlar?n davran??lar?n? günlük olarak gözlemleyen ö?retmenlerin de?erlendirmelerine dayanarak, kayg?yı daha nesnel bir bak?? aç?s?yla ölçmeyi hedefler. Elde edilen veriler, ö?rencilerin akademik ve sosyal geli?imlerini destekleyici müdahale programlar?n?n planlanmas?nda kritik öneme sahiptir.

Ölçek, ö?retmenlere ö?rencilerin hata yapmaktan korkma, s?n?fta soru sorma veya sosyal etkile?im kurma gibi durumlarda sergiledi?i kayg? belirtilerini sistematik olarak puanlama imkanı sunar. Böylece, ö?retmenler belirli ö?rencilerin kayg? düzeylerini takip edebilir ve uygun pedagojik stratejileri uygulayabilirler.

Yap?

Okul Kayg?s? Ölçe?i-Ö?retmen Formu, okul kayg?s? yap?s?n? 16 madde ve iki temel faktör üzerinden ölçmektedir. Bu iki faktör, kayg?n?n farklı boyutlar?n? temsil eder:

Genel Kayg?: Ö?rencinin akademik performans, hata yapma korkusu, s?navlar ve okul görevleriyle ilgili duydu?u endi?eyi kapsar. Bu boyut, ö?rencinin ba?ar?s?zl?k alg?s? ve okulda bulunmaktan duydu?u genel huzursuzluk ile ili?kilidir.

Sosyal Kaygı: Öğrencinin sınıf arkadaşları, öğretmenleri veya diğer okul personeli ile etkileşim kurarken yaşadığı çekingenlik, utanma veya korkuyu içerir. Sınıfta konuşmaktan, soru sormaktan veya sosyal etkinliklere katılmaktan kaçınma eğilimlerini yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, 178 ilköğretim öğretmenin 356 ilköğrencisini değerlendirdiği veriler üzerinden Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. DFA sonuçları, orijinal formdaki iki boyutlu yapının Türkçe formda da korunduğunu ve 16 maddenin bu iki boyutta tutarlı bir uyum sergilediğini göstermiştir.

Elde edilen uyum iyiliği indeksleri ($\chi^2/sd=1.72$, RMSEA= .044, CFI= .94, GFI= .93, RFI= .95, AGFI= .93, SRMR= .046) ölçeğin mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyuma sahip olduğunu kanıtlamıştır. Özellikle RMSEA değeri (.044), 0.05 mükemmel uyum sınıfına oldukça yakındır (Browne & Cudeck, 1993). Ölçek maddelerinin faktör yükleri .55 ile .79 arasında değişmekte olup, bu da maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir. Ayrıca yapılan madde analizi sonucunda, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .49 ile .78 arasında sızalanmıştır, bu da iç tutarlılığın yüksek olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa katsayıları hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir:

Ölçeğin bütünü için Cronbach Alfa: **.93**

Genel Kaygı alt ölçeği için Cronbach Alfa: **.87**

Sosyal Kaygı alt ölçeği için Cronbach Alfa: **.93**

İç tutarlılığa ek olarak, ölçeğin bütünü için Sperman-Brown iki yarım güvenilirlik puanı **.88** olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, Okul Kaygı Ölçeği-Öğretmen Formunun farklı zamanlarda ve farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar üretebilme yeteneğine sahip olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), 16 maddenin iki faktörlü orijinal yapıyı koruduğunu doğrulamıştır. Analiz, 178 öğretmenden toplanan verilerle yapılmış ve iki alt boyutun (Genel Kaygı ve Sosyal Kaygı) birbirinden ayrıştığını göstermiştir.

Model uyum indeksleri, modelin veriyle uyumunun güçlü olduğunu ortaya koymuştur: χ^2/sd oranı

1.72 (kabul edilebilir aralıkta), RMSEA de?eri .044 (mükemmel uyuma işaret eder), CFI de?eri .94, GFI de?eri .93 ve SRMR de?eri .046 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik yap?s?nın ampirik verilerle tutarlı oldu?unu ve ö?retmen formunun psikometrik özelliklerinin sağlam oldu?unu kanıtlamaktadır.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Ö?retmen tarafından doldurulan 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlkokul ö?rencileri (Ö?retmen de?erlendirmesi ile).

Ya? Grubu: İlkokul dönemi ö?rencileri (Spesifik ya? aralığı belirtilmemiştir, genellikle 6-11 ya? aras?).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, 178 ilkokul ö?retmeninin 356 ilkokul ö?rencisine ait verileri içermektedir.

Test Metodolojisi: Ö?retmenler, her bir maddeyi ö?rencinin davranışlarını gözlemleyerek 4'lü derecelendirme (Asla, Bazı zamanlar, Sık sık, Her zaman) kullanarak puanlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Okul Kayg?si, Ö?retmen De?erlendirmesi, DFA, Sosyal Kayg?, Cronbach Alfa, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: hakansaricam@gmail.com

Yazma Adresi: Hakan Sarıçam (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Uyarlama çalışması 2015 yılında yayınlanmıştır.

İletişim: Ölçe?in kullanımına ilişkin izinler ve detaylı bilgi için sorumlu yazar Hakan Sarıçam ile hakansaricam@gmail.com adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [okul-kaygisi-olcegi-ogretmen-formu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sarıçam, H. ve Çetintaş, K. (2015). Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunu Türkçeye uyarlama: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 4(2), 41-50.

Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). Newbury Park, CA: Sage.

Makale Linki: [cijeonline.com](#)

Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formu Maddeleri

Derecelendirme: 4'lü Asla (0), Bazı zamanlar (1), Sık sık (2), Her zaman (3)

Ölçek Yapısı: 16 madde ve 2 alt boyut

Genel kaygı: 5. Bu çocuk hata yapmaktan korkar.

Sosyal kaygı: 1. Bu çocuk sınıfıta soru sormaktan korkar.

Genel kaygı maddeleri: 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16 (Bu alt boyuttan en az 0, ve en fazla 27 puan alınabilmektedir)

Sosyal kaygı maddeleri: 1, 2, 4, 6, 11, 13, 14 (Bu alt boyuttan en az 0, ve en fazla 21 puan alınabilmektedir)